

Қўйнинг закоти | Фикҳ дарслари (295-дарс)

19:00 / 15 август 633

Қирқта қўй ёки эчкида битта. Бир юз йигирма биттада иккита. Икки юз биттада учта, тўрт юзтада тўртта. Сўнг ҳар юзтада битта.

Қўйнинг сони қирқтага етганда нисобга етган бўлади ва ундан бир дона қўй закотга чиқарилади. Қўйларнинг умумий сони ўттиз тўққизта бўлса ҳам закот фарз бўлмайди. Бу ҳолда эгаси закот бериш-бермасликни ўзи билади. Беришни хоҳласа, бераверсин, бермаса, гуноҳкор бўлмайди.

Қирқтадан то бир юз ўн тўққизтагача бўлган қўйлардан бир дона қўй закотга берилади.

Бир юз йигирматага етгандан сўнг иккита қўй закотга берилади. То икки юзтага етгунча иккита қўй берилаверади.

Икки юзтадан ошганидан кейин учта қўй закотга берилади.

Уч юзтадан ошганидан кейин ҳар юзтасидан битта қўй закотга чиқарилади. Бунда тескари пропорция қоидасига амал қилинган. Яъни қўй боқишни кўпайтириш мақсадида, у қанча кўп бўлса, ундан шунча оз закот олиш йўлга қўйилган.

Эчки ҳам қўй ҳисобида бўлишини унутмаслик керак.

Фақиҳлар бу ҳукмларга қўйидаги ҳадисни далил қилганлар:

يَضْرِبُ رِزْكَ بَ أَبَا نَأْ سِنَانُ نَع
أَذُهُ هَلَبَتَكَ هُنَعُ هَلَلَا
يَلِإِ هَجَّوْ أَمَلَبَاتِكُلَا
ةَقَدَصْ يِفَوْ نِي رِحْبُلَا
إِذَا هِتَمَّئِئِاسْ يِفِ مَنَعُ لَا
نِي رِشَعْ يَلِإِ نِي غَبْرَأْتَنَاكْ
يَلَعْ تَدَا زِإِإِفْ ءَاشِ ءِئَامْوَ
نِي تِئَامْ يَلِإِ ءِئَامْوَ نِي رِشَعْ
يَلَعْ تَدَا زِإِإِفْ نَاتِأَشْ
ءِئَامْ ثَالِثْ يَلِإِ نِي تِئَامْ
إِإِإِفْ هِأِشْ ثَالِثْ أِهِي فَفْ
يِفِ ءِئَامْ ثَالِثْ يَلَعْ تَدَا زِ
تَنَاكْ إِإِإِفْ ءَاشِ ءِئَامْ لُكْ

نَمَّ ةَصَقَانِ لُجْرُلَا ةَمِّئِاس
 سِيَلَفَ ةَدِحَاوَّ ةَاشَنِي غَبْرَا
 ةَاشَيَنَا اِلِا ةَقَدَصِ اَهِي ف
 اِلِا ةَسْمَخِلَا هَاوْر. اَهْبَر
 اَمَلَسُم

Анас розияллоху анхудан ривоят қилинади:

«Абу Бакр уни Баҳраинга юборганида ушбу мактубни ёзган эди:

«...Қўйнинг садақаси эса яйловда боқиладиганларидандир. Қирқтага етгандан бир юз йигирматагача - битта қўй. Бир юз йигирматадан ошганда икки юзтагача - иккита қўй. Икки юзтадан ошганда уч юзтагача - учта. Уч юзтадан ошганда ҳар юзтада - битта қўй. Агар кишининг яйловда боқиладиган қўйлари қирқтадан битта қўйга кам бўлса ҳам, унда садақа йўқ. Эгаси хоҳласа, мустасно».

Бешовларидан фақат Муслим ривоят қилмаган.

Қўйдан олинадиган закот жадвали

Қўйнинг сони	Олинадиган закот
1 тадан 39 тагача	Закот йўқ

40 тадан 119 тагача	1 та қўй
120 тадан 200 тагача	2 та қўй
201 тадан 399 тагача	3 та қўй
400 тадан 499 тагача	4 та қўй
500 тадан 599 тагача	5 та қўй
600 тадан 699 тагача	6 та қўй ва ҳоказо, ҳар 100 тадан 1 тадан.

«Кифоя» китобининг иккинчи жузи асосида тайёрланди

Ушбу китоб Ўзбекистон Республикаси Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2022 йил 5 октябрдаги 03-07/7013-рақамли хулосаси асосида чоп этилган.